

בענין אם מותר לקבל נזירות בזמן הזה

פ"ו ה"ח "מי שנדר בבית הקברות נזירות חלה עליו וכו' ולוקה על שהייתו שם אלא אם התרו בו שלא יזיר שם" [כך גורס הכ"מ שם] מבואר דאם התרו בו שלא יזיר בעודו בבית הקברות והוא עבר ונזר לוקה על שנזר בבית הקברות ולא יצא תיכף וא"כ בזה"ז דכולנו טמאי מתים ודאי שאסור להזיר דאי אמרת דאין באיסור להזיר מחמת שנטמא מכבר רק מחמת שיטמא מכאן ולהבא בביה"ק הוה צריך להתרות דוקא בלשון לא תטמא אחר שתנזור בביה"ק וצא טמא תיכף אלא ודאי דהאיסור לא תנזור סגי משום שאסור להזיר בעודו טמא וכו' עכ"ל ספר מחשבות בעצה.

ולענ"ד מה שכתב שהכס"מ מודה להלכה שאסור לנזיר בזה"ז באר"י רק שקשה לו למה אסור דברים אלו לא ניתן להיאמר לענ"ד שאם הכס"מ סובר סברא זו שאסור לנזיר משום שטמא שנזיר בנזיר דומה לנזיר המטמא עצמו מה הקשה ואם אינו סובר כן אלא שהנזיר בנזיר והוא טמא אינו דומה לנזיר שטימא עצמו למה יסבור להלכה שאסור ואין ראיה לזה שמה שאמרו שהנזיר בנזיר והוא בבית הקברות לוקה גם בלא שהה על כרחך לסברת הכס"מ שאין בזה במה שנזיר משום מטמא עצמו בע"כ שאסור שאחר שנזר ועודו בבית הקברות אז עובר משום מטמא נזיר א"כ כל זה כשנזיר ונמצא בבית הקברות אבל בנזיר בזה"ז ואינו בבית הקברות אלא שטמא מת מקודם בזה אין כאן מטמא נזיר ואפשר להסביר הדבר בבי' טעמים טעם אחד שסובר הכס"מ שלא אסרה תורה לנזיר אלא לנגוע במת או לקבל טומאה מן המת על ידי משא ואהל

בספר מחשבות בעצה להגאון רבי יעקב יוסף הרב מטוראוו מגדולי חסידי אדמו"ר מקרלין כמבואר בדבריו בסימן י' ועוד מקומות, חיו"ד סימן כ"ד בד"ה הנה, כתב דז"ל "הנה מלשון המחבר בשו"ע הלכות נדרים סימן ר"ג ס"ז "מי שהיה מתגאה ביופיו ונדר בנזיר וכיוצא בנדרים כולם דרך עבודה לשם הן וכו' משמע לכאורה דשרי גם בזה"ז בסתם נזירות ואזיל המחבר לשיטתו שכתב בכס"מ פ"ב מנזירות ה"כ על השגות הראב"ד שם שאסור להזיר בזה"ז גם בארץ ישראל וכתב בכס"מ על זה ואיני יודע למה יאסר להזיר עכשיו בארץ ישראל שאע"פ שכולנו טמאי מתים אם אחר שנזר יזהר מלטמא למתים מה איסור יש בדבר עכ"ל ועל פי דבריו העתיק גם בשו"ע דברי הרמב"ם שמותר לנזיר בנזיר גם בזה"ז בארץ ישראל דרך עבודה כן נראה לכאורה וכן משמע מדברי הש"ך סימן רל"ט ס"ק כ"ח שהביא ראיה מלשון המחבר הנ"ל שניזירות נוהג גם בזה"ז אבל אחר העיון נראה פשוט שגם הכס"מ לא כתב דבריו להלכה רק דרך קושיה אבל באמת דברי הראב"ד ברורים להלכה שאסור להזיר בזה"ז נזירות סתם גם בארץ ישראל וכו' וגם הרמב"ם יודה לזה שאסור לכתחילה שכלשון הרמב"ם שם משמע דלא מיירי אלא בדיעבד וכו' מיהו מה שהביא הש"ך ראיה לזה מדברי המחבר שכתב דהנזיר בנזיר גם בזה"ז דרך עבודה ושרי לדעתי לא כיון השו"ע כאן בלשונו "ונדר בנזיר" לנזירות סתם רק לנזירות שמשון דנזירות שמשון שרי גם בזה"ז דאינו רק לתגלחת ולשתיית יין אבל נזירות סתם שהוא גם לטומאה ולקרבת ודאי שאסור בזה"ז גם בארץ ישראל וכו' ויש להביא ראיה לזה מהמבואר בש"ס ורמב"ם הלכות נזירות

עקימת שפתיו הרי אמרו כל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו חוץ מממיר ונשבע ומקלל חבריו בשם אלמא דעקימת שפתיו לא הוה מעשה ושם תירץ המגיד שמה שאמרו כאן עקימת שפתיו הוה מעשה מפני שעל ידי קולו היא נחסמת אבל דיבור שאינו בא לכלל מעשה לא ומימר דומה לחסימה ולא שיש בו מעשה הוא שהרי על ידי דיבורו נתפסת הבהמה בקדושה וכו' ואפשר היה לי לומר שכל לאו שאין בו מעשה אלא דיבור שאין הדיבור קרוי מעשה אבל חסימה כיון שישנה במעשה גמור אף החסימה בקול כמעשה וכו' עכ"ל והשתא לפי תירוצו הראשון של המגיד שכל שנעשה מעשה בדיבורו הרי זה כלאו שיש בו מעשה נראה שקבלת נזירות הרי זה כמעשה ודומה למימר כיון שנעשה קדוש על ידי דיבורו וממילא חייב הנזיר כשנודר בבית הקברות ולמה לתוס' לומר שהמעשה מה שאינו יוצא מבית הקברות ולפי תירוצו השני של המגיד שכל שיכול לחסום על ידי מעשה גם כשחוסם בקול חשיב מעשה בזה יש לעיין אם חשיב מעשה מה שמקבל נזירות בדיבור שאפשר כיון שיכול לטמא עצמו במעשה ממילא גם כשמקבל נזירות בדיבור חשיב מעשה או אפשר שאינו דומה שרק בחסימה שלחוסם יכול במעשה לכן גם חסימה בקול חשובה מעשה אבל בנזיר אינו יכול לקבל נזירות במעשה רק שיכול לטמא עצמו במעשה בזה אין הכרח לומר שדיבורו לקבל נזירות חשיב מעשה ואף שיכול לקבל נזירות בכתב להסוברים שכתובה כדיבור מ"מ מסתבר שמחמת זה לא נחשוב קבלת נזירות בדיבור למעשה שרק במקום שהדרך לעבירה היא על ידי מעשה כחוסם פרה אבל כשאין הדרך כן רק שיש אפשרות לעשות מעשה בדרך רחוקה אין זה מחשיב לדיבור כמעשה שאל"כ קשה מנשבע שהרי גם נשבע ומימר יכול לעשות על ידי כתב להסוברים

אבל לא מצינו שאסור לנזיר להיות טמא בטומאת מת ולו יצויר שהיה אפשרות לנזיר להיות טמא בטומאה שבא על ידי נגיעה במת מבלי לנגוע במת לא היה איסור בדבר ומטעם זה כשנודר בבית הקברות האיסור משום שנוגע במת בשעה שנעשה נזיר אבל בנודר בזה"ז ואינו בבית הקברות רק שטמא מת אינו עובר איסור שהרי לא נגע במת משעה שנעשה נזיר רק שטמא בטומאת מת בשעה שנעשה נזיר וזה אינו אסור ומה שכתב הבעל מחב"ע שהאיסור הוא קבלת נזירות ולא מה שטמא למתים ממה שמתירים בו כשרוצה לידור בבית הקברות מתרין בו אל תדור ואילו היה האיסור מה שטמא עצמו היה לנו להתרות בו אל תטמא לענ"ד אינו ראייה שבהתראה הולכין אחר הכוונה ואין צריך לשון מדויק ומתרין בו בלשון זו שלא נאמר שאינו עובר רק אם אם אינו יוצא תיכף מבית הקברות אחר שנדר אבל אם יוצא תיכף לא עבר לכן מתרים בו בלשון אל תדור שעובר תיכף כשמקבל עליו נזירות לומר שעובר תיכף כשמקבל עליו נזירות.

תדע שהרי אמרו בגמ' נזיר י"ז א' בעי רבא נזיר והוא בבית הקברות בעי שהייה למלקות או לא היכי דמי אילימא דאמרי ליה לא תינזור למה לי שהייה נזיר טהור מ"ט לא בעי שהייה דקא מתרי ביה ה"נ קא מתרי ביה ובתוס' שם ד"ה אילימא כתבו וז"ל "ולא הוי האי כלאו שאין בו מעשה במה שמקבל נזירות דלאו שיש בו מעשה הוא במה שאינו יוצא משם כשנודר בנזיר" עכ"ל ואם נאמר שהאיסור הוא מה שנודר ומקבל עליו נזירות למה חשיב כיש בו מעשה מחמת שאינו יוצא היה לתוס' לומר שחשיב מעשה שהדיבור שמקבל נזירות הוא מעשה למ"ד עקימת שפתיו הוה מעשה ב"מ דף צ' וכך פסק הרמב"ם פ"ג משכירות ה"ב ואם כי נתקשה שם המ"מ למה חייב על

נזיר בבית הקברות כיון שתחילת הכניסה בא על ידי מעשה חשיב מעשה" ואם כי אינו דומה לגמרי שהרי בלבישת כלאים לבש באיסור או בשוגג משא"כ בנזיר בית הקברות שנכנס כשלא היה עוד נזיר מ"מ לענין מעשה אין לחלק ולעולם מצרפים תחילת המעשה ומה שכתבו התוס' בנזיר "דלאו שיש בו מעשה במה שאינו יוצא משם כשנודר בנזיר" כך כוונתם כיון שהיה יכול לצאת בשעה שנזיר ולנודר בחוץ ולכן חייב על מה שמטמא עצמו וחשיב מעשה שמצרפין מה שנכנס על ידי מעשה אבל אילו היינו מחייבין בנדר בבית הקברות גם כשאנו יכול לצאת על כרחך היה חיובו מחמת שנזיר וזה לא היה בו מעשה ולא שייך לצרף לזה מה שנכנס על ידי מעשה אבל האמת שחייב מחמת שטימא עצמו ולא מחמת נדרו ואין להקשות למה שנראה שחייב תיכף כשנדר בנזיר אפילו כשלא היה בידו שהות לצאת מבית הקברות ומה שכתבו התוס' בשבועות י"ז א' ד"ה או שאינו לוקה עד שישהה שיעור שהיה יכול לצאת כתבו כן על נזיר שנכנס לבית הקברות בשידה תיבת ומגדל ובא אחד ופרע המעזיבה שהספק אם גמירי שהייה בבית הקברות ועל זה כתבו שגם באם חייב בלא שהיה היינו רק שאין צריך שהייה כדי השתחויה אבל שהייה שיעור שהיה יכול לצאת בעינן אבל בנזיר בבית הקברות בפשטות בסוגיא נזיר י"ז שאין צריך שהייה כלל וקשה למה חייב בנודר בבית הקברות לפי דרכנו שאינו חייב על מה שנזיר אלא על מה שטימא עצמו א"כ למה חייב תיכף הרי אנוס הוא שאין אפשרות לצאת ואם באנו לחייבו על מה שנדר הרי זה כהכניס עצמו לאנוס שפטור וכמו שמתיר המרדכי ללבוש טלית בלי ציצית בשבת כיון שהלבישה עצמו לא אסרה תורה רק שמתחייב אחר שלבש לעשות ציצית וכיון שאנוס הוא פטור וא"כ גם בנזיר בבית הקברות הכניס עצמו

שכתובה כדיבור עכ"פ אם התוס' סוברים שקבלת נזירות חשוב מעשה לא היה להם להזכיר שהמעשה מה שאינו יוצא ואם סוברים שעקימת שפתיו לקבל נזירות אינו מעשה למה לוקה במקבל נזירות בבית הקברות כיון שהיה יכול לצאת אם האיסור הוא הקבלה להיות נזיר בטומאה אין מקום לסברא שהיה יכול לצאת אלא ע"כ שסוברים תוס' שאין האיסור הקבלה אלא האיסור מה שמטמא עצמו בשעת קבלתו ומ"מ מתרים בו שלא יקבל וע"כ כמו שכתבנו ועייין לשון התוספות גדרים ד' א' ד"ה הניחא וז"ל "אם התרו בו בעודו לשם צא משם כי נזיר אתה וכו' לקי הרי שההתראה היא שיצא ולא שלא ינזור והנה בהגהות ר' בצלאל רנשבורג שם בנזיר דף י"ז אות ט' כתב שסברת התוס' שחשוב מעשה מה שאינו יוצא דחוקה היא והתוס' שבועות י"ז א' ד"ה או נדחקו בזה ולכן הוכיח מכאן כסברת המגיד שכל שאפשר על ידי מעשה לוקה גם היכא שאין בו מעשה ולענ"ד גם להמגיד עדיין אינו מיושב לפי מה שכתבנו שהאיסור מחמת הטומאה ולא מחמת הקבלה שעד כאן ל"א המגיד אלא בדבר שיתכן על ידי מעשה גם קול חשוב מעשה אבל כל שאין גם קול לא שמענו שיתחייב באם אפשר לעשותו על ידי מעשה וכך נראה לי מלשון המגיד שהבאנו לעיל.

אכן עצם סברת התוס' שחשוב מעשה במה שאינו יוצא מבית הקברות לכאורה אינו מובן למה יחשב זאת כמעשה ונראה שכך הכוונה בתירוץ שלכן חשוב מעשה כיון שבא על ידי מעשה מה שנמצא בבית הקברות שהרי נכנס על ידי מעשה וכמו שאמר רב אשי במכות כ"א ב' גבי לובש כלאים ואמרו לו אל תלבש אל תלבש וכתבו תוס' בשבועות דף י"ז א' ד"ה או וז"ל "ורב אשי דפליג התם וחשיב שהייה כמעשה כיון שתחילת הלבישה על ידי מעשה עכ"ל "וא"כ הכי נמי גבי

כהן מוזהר ואפשר שכהן קל מנזיר שכהן אינו מוזהר על חרב הרי הוא כחלל ונזיר מוזהר אלא שלפי זה נדחה מה שכתבנו שאין איסור לנזיר להיות טמא אלא כל האיסור לנגוע במת.

ועוד נראה שגם כהן שאינו מוזהר על טומאה שאין הנזיר מגלח מ"מ אינו מוכרח לומר שגדר האיסור של כהן הוא לנגוע במת אלא נאמר שגם בכהן גדר האיסור הוא להיות טמא רק שטומאות שאין הנזיר מגלח עליהן הם טומאות קלות וזה עצמו קולתן שאין נזיר מגלח עליהם ואין כהן מוזהר אלא על טומאות חמורות הפורשות מן המת ואינו מוזהר על טומאות קלות ויש להביא ראיה שאדרבה שאיסור לכהן להיות טמא ואילו לנגוע בטומאה כשלא נטמא מחמת הטומאה אינו אסור לכהן ממה שכתבו התוס' כתובות דף כ"ח ב' ד"ה בית הפרס שמותר לכהן ליגע בספק טומאה ברה"ר כיון שספק טומאה ברה"ר טהור ולכן נאמן קטן להעיד על בית הפרס שבית הפרס מן התורה טהור משום ספק ברה"ר והנה בטעם הדבר למה ספק טומאה ברה"ר טהור נחלקו הראשונים יש סוברים שגזה"כ הוא ונלמד מסוטה שאסרה תורה מספק ברה"י אבל ברשות הרבים התירה תורה ויש סוברים שאינו נלמד מסוטה ומה שטהור שמעמידין האדם על חזקה קודמת עיי"ש והשתא להסוברים שטהור משום חזקה איך יטהר שנתיר לכהן ליגע בספק טומאה ברה"ר להיתר זה אין חזקה שהחזקה היא רק שלא נטמא הכהן אבל אין חזקה להתיר הנגיעה והרי זה כספק איסור שמי שאכלו לא נפסל לעדות מספק שמעמידין אותו בחזקת כשרות לעדות ומ"מ ברור שלא נתיר לאוכלו שלוחה אין חזקה וא"כ איך מתירין לכהן ליגע בספק טומאה ובע"כ שאין איסור לכהן ליגע במת רק האיסור להיות טמא ממת ולכן מותר ליגע בספק טומאה ברה"ר כיון שלא נטמא מחמת נגיעתו ממילא אין

לאונס וכל שאין אפשרות לצאת יפטר ואולי יש לחלק בין לבישת ציצית שהחזיר לעשות ציצית בא כששובש ונמצא שרק בלבישה צריך להתחיל לעשות וכל שהוא אנוס פטור הוא אבל בנזיר שתיכף עם קבלת נזירות אסור לו ליטמא למתים ונמצא שקבלת נזרו והטומאה באין כאחד ולכן כל שבאין כאחת אין דנים אותו כאנוס אלא כרצון ומכניס עצמו באנוס נדון רק כשבא החיוב אחר שכבר אנוס הוא.

והנה מה שכתבנו שאין איסור לנזיר להיות טמא אלא האיסור הוא לנגוע במת או לישא ולהכנס לאהל המת יש לכאורה להוכיח דבר זה ממה שכתבו התוס' נזיר נ"ד ב' ד"ה ת"ש שסובר ר"ח כהן שאין כהן מוזהר על טומאת חרב הרי כחלל הרי שאף שחרב מטמא כחלל מ"מ אין מוזהרין ומה ראיה שאין האיסור אלא על נגיעה במת ולא כשמקבל טומאת המת והנה ביור"ד סימן שס"ט בהגהות רע"א כתב שדעת הרמב"ם כדעה זו שאין כהן מוזהר על חרב הרי הוא כחלל ממה שכתב הרמב"ם בפ"ג מאבל ה"ב שנוגע הכהן בבגדים שנגעו במת אעפ"י שמיטמא הכהן טומאת שבעה וקשה לענ"ד ממה שפסק הרמב"ם בפ"ה מהלכות נזיר ה"ט"ו נזיר שנטמא למת טומאת שבעה בין בטומאות שהוא מגלח עליהן כמו שיתבאר בין בטומאות שאינו מגלח עליהן הרי זה לוקה וקשה למה כהן אינו מוזהר על חרב הרי הוא כחלל ואילו נזיר מוזהר והנה בפ"ז מנזירות ה"ח פסק נגע באהל המת או בכלים הנוגעים במת אינו מזה בשלישי ושביעי ויראה לי שדין זה מיוחד בנזיר אבל כל אדם שנטמא בכלי טומאת שבעה יזה בשלישי ושביעי כמו שיתבאר בהלכות מת" ולפי זה יש לומר שאין הנזיר לוקה על טומאת חרב הרי הוא כחלל כיון שאינו מזה ולכן גם כהן אינו מוזהר אף שכהן מזה מ"מ כיון שנוזר אינו מזה אין

שאסור לנזור בזה"ז אבל לרוב הפוסקים החולקין עליו סובר הכס"מ שאין האיסור אלא להטמאות טומאה בחיבורין ולכן מובן שלא הביא דעת הראב"ד לאסור לנזור בזה"ז.

והנה לפי שתי הדרכים שכתבנו מיושב הכס"מ גם אם נאמר שהאיסור לינזור בבית הקברות הוא במה שנוזר והוא טמא ולא מה שמטמא עצמו בשעה שנעשה נזיר מ"מ מיושב לפי שתי הדרכים והנה באחד מספרי ר' אלחנן הקשה איך מותר לתרום מן הטמא והרי כשתורם טמא הרי זה כמטמא תרומה וכמו שאסור לנזור בבית הקברות ולפי מה שכתבנו מיושב שהנה מה שאסור לטמא תרומה נלמד מקרא של משמרת תרומתי ועוד איסור יש שנלמד מקרא ובכל קודש לא תגע שאסור לטמא תרומה עיין תשובת אחיעזר ח"א סימן מ' שהאריך לבאר שאיסור לא תגע עובר כשטמא ביד אבל באינו שומר התרומה ונטמאת אינו עובר בלאו דלא תגע אלא באיסור משמרת והנה בתורם מן הטמא אין מקום לאסור מכח משמרת שלא נאמר בתורה אלא לשמור תרומה ^{לנזור} שלא תיטמא אבל כל שנטמא עוד לפני שנעשה תרומה אין כאן איסור משמרת ולאסור מכח כל קודש לא תגע שאין האיסור רק כשטמא ביד יכול לתרום מן הטמא ולא לטמא ביד ואף אם הוא טמא ומחזיק התרומה ביד אפשר שלא נטמא כיון שכבר שבע לה טומאה ובאוכל אין דין טומאה בחיבורים או שאין איסור לא תגע על תרומה טמאה וכמו שכתב האחיעזר שם באות ה' וא"כ כשתורם טמא אין עליו איסור לא תגע שנמצא שנוגע בתרומה טמאה שהרי הטומאה כבר היה קודם.

ומה שכתב עוד המחשבות בעצה שגם בטהור אסור לינזור כשאין ביהמ"ק קיים וכגון בזמן חז"ל שהיה להם אפר פרה וטעם האיסור שמבטל קרבנות שחייב

איסור נגיעה ואין להקשות על סברא זו א"כ למה אסרה תורה לכהן ליגע בגוסס וכמבואר בנזיר מ"ג א' הרי גוסס אינו מטמא שגוסס שאסרה תורה משום גזירה הוא שמא ימות ויטמא הנוגע כך זכור לי שכתב האחיעזר.

לכן נראה דרך שניה והוא שזה שאסור לנזור בבית הקברות ומותר לנזור בזה"ז שלא אסרה תורה לנזיר ליטמא למת רק ליטמא בטומאה חמורה שיש למי שנוגע במת והוא טומאה בחיבורין אבל ליטמא למת בטומאה שאינה בחיבורין לא אסרה תורה והרי זה כטומאת חרב ואם כי אין להביא ראיה לזה מהדין שבגמ' נזיר מ"ב שכהן שהיה לו מת מונח על כתפו והושיטו לו מת אחר ונגע בו יכול יהא חייב ת"ל להחלו יצא זה שהוא מחולל ועומד ומה ששנו בכהן שאמרו אל תטמא אל תטמא שחייב על כל אחת משום שהוסיף טומאה בחיבורין עיין שם בסוגיא ובתוס' ד"ה וטומאה ולכאורה ראיה שאין האיסור אלא בנטמא טומאה חמורה של בחיבורין אכן אין זה ראיה שיתכן שגם חייבין על טומאה שאינה בחיבורין רק במי שהיה טמא והוסיף טומאה בחיבורין גם הוא עבר לאו עכ"פ בכס"מ יש לומר שסובר שאין איסור כלל בנטמא בטומאת מת שאינה בחיבורין ולכן בזה"ז מותר לנזור ואילו בבית הקברות אסור לנזור והנה אף שטמא שנזר אין ימי טומאה עולין לו לימי נזירות מ"מ אין זה ראיה שהאיסור הוא לנזיר גם להיות טמא טומאה שאינה בחיבורין שהרי גם בכל טמאה שאין הנזיר מגלח עליה מ"מ אינו עולה לו וכמבואר ברמב"ם נזיר ז"ו. ובוה גם מובן דעת הראב"ד שאסור לנזור בזה"ז והוא שהראב"ד לשיטתו שסובר שאין איסור לכהן בזה"ז ליטמא למתים כיון שכולנו טמאי מתים עיין עליו במל"מ פ"ג מאבל ה"א ובע"כ שסובר הראב"ד שאיסור טומאה לנזיר הוא גם טומאה שאינה בחיבורין ולכן סובר הראב"ד

נזיר להביא ועובר בבל תאחר והביא ראייה
ממה שאמרו בגמ' נזיר ל"ב "בנזירים
שעלו מן הגולה ומצאו ביהמ"ק חרב
אמר להם נחום המדי אילו הייתם יודעים
שבהמ"ק חרב הייתם נודרים אמרו לו
לא והתירן נחום המדי" ופירש המחב"ע
שאילו היו יודעים שיחרב המקדש לא
היו נודרין שלא לבטל מצוות הקרבת
קרבנות ולעבור בבל תאחר ומזה הוכיח
שאסור לינזור כשאין אפשרות להקריב
שאם מותר למה לא היו נזירין ולענ"ד
אין הכרח לפירושו ואפשר לומר שהפתח
של הנזירים כך היה שאילו ידעו שיחרב
בית המקדש לא היו נודרין שלא רצו
להיות נזירים כל ימיהם רק לזמן קצוב
ל' יום וכדומה ומכיון שחרב ביהמ"מ
ואין אפשרות להקריב קרבנות נזיר ונמצא
שיצטרכו להיות נזירים כל ימיהם וזה לא
רצו.

ובעיקר סברתו שאסור לינזור בזה"ז
שמאחר קרבנות יש לומר שאין כאן
איסור שאנוס הוא ואף שאפשר היה
לו לא לנזור ולא היה מתחייב מ"מ
אין זה אלא כמכניס עצמו לאנוס ולא
מיבעי לדעת המרדכי שמתיר להכניס
עצמו לאנוס וללבוש בשבת בגד בלי
ציצית כיון שאנוס הוא בודאי מותר לנזור
אלא אף לדעת החולקין וסוברים שאסור
להכניס עצמו לאנוס אפשר שאינו עובר
בבל תאחר שכל שמאחר באנוס אינו
מאחר נדרו ואפילו לא נסכים לסברא זו
מ"מ יש להתיר להכניס עצמו לאנוס בל
תאחר קרבנות שהרי כבר הקשה הפמ"ג
בפתיחה כוללת איך אנו לובשים טלית
בת ד' כנפות הרי בזה אנו מבטלים מצוות
תכלת ותירץ שלצורך מצוה דהיינו לקיים
מצוות לבן מותר להכניס עצמו לאנוס
ביטול מצוות תכלת (ועיין בספר פתיל
תכלת מאדמו"ר מרדזין שהאריך בזה)
ונמצא שגם למי שסובר שאסור להכניס
עצמו לאנוס ביטול מצוה מ"מ כדי לקיים
מצוה מותר ולענ"ד נראה להביא ראייה

לזה ממה שאמרו בגמ' ב"ב נ"ט ב' תניא
אמר ר' ישמעאל בן אלישע מיום שחרב
בית המקדש וכו' ומיום שפשטה מלכות
הרשעה שגזזת עלינו גזירות ומבטלת
ממנו תורה ומצוות ואין מנחת אותנו
ליכנס לשבוע הבן נמילה שהיא בסוף
שבוע, רש"י דין הוא שנגזור על עצמנו
שלא לישא אשה ולהוליד בנים ונמצא
זרעו של אברהם אבינו כלה מאליו אלא
הנח להם לישראל מוטב שיהיו שוגגין
ואל יהיו מזידין ע"כ ובתוס' שם ד"ה
דין כתבו וז"ל תימא והא כתיב פרו ורבו
ושמא על אותן שכבר קיימו פריה ורביה
וכו' עכ"ל וקשה מה קשה לתוס' מפרו
ורבו כיון שגורמין לבטל מצות מילה וע"כ
סוברים שמותר להכניס עצמו לאנוס
ביטול מצוה כדי לקיים מצוות פרו ורבו
אכן לאחר שקיימו מצוות פרו ורבו אסור
להכניס עצמו לאנוס אכן עדיין אין ראייה
מכאן אלא שמותר לקיים מצוה חיובית
כמו פרו ורבו אבל לקיים מצוות לבן
שבציצית שאם לא היה לובש ד' כנפות
לא היה חייב אין ראייה שמשום מצוה
כזו מותר להכניס עצמו לאנוס מצוה
אחרת עכ"פ יש לומר שמותר לידור בנזיר
בזה"ז גם כשגורם להכניס עצמו באיסור
בל תאחר באנוס ונראה להביא ראייה
שאין לאסור לינזור משום שמכניס עצמו
לאנוס בל תאחר קרבנות ממה שאמרו
בגמ' ע"ז י"ג א' שאין מקדישין בזה"ז
ובתוס' שם אין מקדישין פירשו שהטעם
משום חשש תקלה וקשה למה לא פירשו
שאסור משום שמכניס עצמו לאיסור בל
תאחר הרי שאין איסור משום זה.

והנה מה שאמרו בגמ' נדרים ד' א'
שהנזיר להיות נזיר והוא בבית הקברות
עובר בבל תאחר שמאחר נזירות טהרה
אין מזה סתירה לדברינו שהרי לכאורה
הכניס עצמו לאנוס שאחר שנדר כבר
בבית הקברות אנוס הוא אכן האיסור מה
שמשהו עצמו ואינו יוצא מבית הקברות
וכמו שמבואר ברא"ש שם בד"ה נזיר

טהור שטימא עצמו במזיד שעובר בבל תאחר פירש שם הרא"ש ששהה ג' רגלים וא"כ גם בנזר בבית הקברות צריך לומר כן ששהה ג' רגלים ובוזה אינו אנוס ובטורי אבן ר"ה ד' ד"ה צדקות הקשה על פירוש הרא"ש שאם צריך ג' רגלים לעבור בל תאחר קשה למה אמר רב אשי בנזיר שטימא עצמו במזיד שעובר בבל תאחר ומשמע שבא לומר שלוקה ובשלמא אם נאמר שעובר בל תאחר לאלתר לוקה שעבר על הלאו במעשה אבל אם נאמר שאינו עובר עד ג' רגלים למה לוקה הא אין בזה מעשה ונראה שגם להטורי אבן מה שלוקה זה רק כשנזיר טהור טימא עצמו שעבר בלאו דלא תאחר על ידי מעשה אבל בנזיר בבית הקברות אינו לוקה שבמה שנוזר לא שייך עבירת בל תאחר כיון שכל שאינו נזיר אינו מאחר וכשנעשה נזיר ממילא מתאחר וכל העבירה היא רק במה שאינו מזדרז לצאת מבית הקברות ולטהר עצמו ועבירה זו אין בה מעשה.

15/08/2018

עוד כתב שם במחשבות בעצה וז"ל עוד ראיתי להזכיר דאף לפי שביארנו לשון המחבר בשו"ע דנזירות דרך עבודה שרי דהיינו דוקא נזירות שמשון וזה באמת שרי להזיר בזה"ז מ"מ נראה בזה העצה הנכונה שלא יזיר נזירות שמשון רק לזמן קבוע חודש או ימים וירויח בזה הרבה חדא שלא יכשל אם יקבל עליו נזירות סתם שהוא לעולם כל ימי חייו ועוד קא אמינא שיוכל לשאול לחכם כשיתחרט ויוכל להתיר גם בזה"ז בג' אנשים דהא דאמרינן נזירות שמשון אינו בשאלה נראה דהיינו בסתם נזירות ש' אבל נ"ש לזמן יכול לשאול לחכם ולהתיר כן יש ללמוד מלשון הרמב"ם פ"ג מנזירות הי"ד שכתב דנזירות ש' אינו יכול להשאל על נדרו דנזירות שמשון לעולם היתה וכו' עכ"ל.

ולענ"ד נראה שאם בא להזיר ולא יעבור באיסור בל תאחר קרבנות ותגלחת

לכאורה יכול להזיר להיות נזיר עולם אכן גם נזיר עולם מביא קרבנות כשהכביד ראשו שמקיל בתער ומביא שלש בהמות וכמו ששינינו במשנה נזיר ד' א' אכן לא נתברר לי אם חייב נזיר להקל ראשו בתער ולהביא קרבנות ואם לא יעשה כן עובר בל תאחר של קרבנות ובל תאחר של תגלחת כמו סתם נזיר שעובר בל תאחר כשהשלים ימי נזירותו ואינו מגלח ואינו מביא קרבנותיו וכמבואר בנדרים ד' א' ובתוס' שם ד"ה בל תאחר או שנאמר שנזיר עולם שמקיל ראשו בתער אינו חיוב אלא רשות שאם רוצה להקל ראשו בתער מותר לו כשהכביד שערו ומביא קרבנות וקצת מורה כן לשון התוס' נזיר ד' ב' ד"ה ונזיר שאינו אלא היתר ולא חיוב ואם נאמר כן נמצא שהנזיר נזיר עולם אינו עובר בל תאחר וגם אם נאמר שחייב נזיר עולם להקל ראשו בתער ולהביא קרבנות מ"מ אפשר להזיר בלשון זה שיאמר הריני נזיר אלף שנה שבזה פסק הרמב"ם פ"ג מנזירות הי"א שאינו כנזיר עולם ואף שאי אפשר לחיות אלף שנה וא"כ באופן זה בודאי אינו עובר בבל תאחר של קרבנות ושל תגלחת אכן אכתי יש כאן בל תאחר של נזירות טהרה וזולת אם נאמר שמותר להכניס עצמו לאונס כדי לקיים מצות נזירות וכמו שכתבנו לעיל אכן במה שכתבנו שיתכן לומר שאין נזיר מוזהר אלא ליטמא למת אבל אינו מוזהר מלהיות טמא או שאינו מוזהר אלא על טומאה בחיבורים אבל לא בטומאה שאינה בחיבורין בזה מסתבר שיש כאן בל תאחר ונזיר שיטמא עצמו בטומאה שאין הנזיר מגלח עליה מ"מ יעבור על בל תאחר של נזירות טהרה וטעם הדבר כיון שאין ימים אלו שהוא טמא עולים לו ממנין הנזירות הרי הוא עובר בבל תאחר שחסר לו הנזירות שעולה ולפי"ז משכחת שנזיר שטימא עצמו לא עבר אלא בל תאחר ולא עבר על בל תטמא ואילו מהר"ן נדרים ד' א' ד"ה הואיל

אבל בחו"ל אסור וטעם הדבר כיון שגזרו
טומאה על ארץ העמים הרי זה כנוזר בבית
הקברות שאסור לכו"ע וכמו שביארנו
לעיל.

ויש לעיין אם מותר לנזיר לצאת לחו"ל
ללמוד תורה ולישא אשה כמו שמותר
לכהן וכמו שפסק הרמב"ם פ"ג מאכל
הי"ד והוא מהגמ' ע"ז דף י"ג שמותר
לכהן לצאת לחו"ל לדון ולערער עם
העכו"ם ויש לעיין אם גם בנזיר הדין כן
ואם נאמר שמותר גם לנזיר קשה א"כ
למה מי שנזר בחו"ל ועלה לא"י קונסין
אותו וצריך למנות ימי נזירות וכמבואר
בנזיר י"ט ב' ולא חילקו בין נזר בחו"ל
והוא נמצא שם ללמוד תורה או להציל
וביותר שלכאורה לא מצינו שלכהן אסור
להיות בחו"ל רק שאסור לכהן לצאת
מארץ ישראל לחו"ל ובע"כ שלא אסרו
לכהן ליטמאות בארץ העמים רק לכהן
שבארץ ישראל אבל לא לכהן שבחו"ל
וא"כ למה אסור לנזיר להזיר בחו"ל ואולי
טעם הקנס שמ"מ אין ימי טומאה עולים
לו ולכן עובר בל תאחר במה שאינו עולה
לא"י וצ"ע.

נראה שלא משכחת לה שיעבור רק על
בל תאחר ולא יעבור בלא יטמא ואולי
סובר הר"ן כסברת הרמב"ם שהבאנו לעיל
שנזיר מוזהר גם על טומאות שאינו מגלח
ובטומאת חרב הרי הוא כחלל גם עולה
לו מן המניין וצ"ע.

אכן מה שכתב בעל מחשבות בעצה
שנזיר שמשון יכול להזיר לזמן לענ"ד
לבבי לא כן ידמה ונראה שבאם יקבל
עליו נזירות שמשון לזמן הרי הוא נזיר
ש' לעולם וטעם הדבר כיון שכך הוא
נ"ש לעולם וכמו שכתב הרמב"ם פ"ג
מנזירות הי"ד וכך נאמרה הלכה א"כ
כשנוזר נ"ש לזמן הרי זה כמתנה על מה
שכתוב בתורה ונעשה נ"ש גמור והרי
זה כנזיר שקיבל עליו להיות נזיר יום
אחד ואפילו נאמר שיתכן נזירות שמשון
לזמן לא ברור שירד קדושתו בכדי ויתכן
שצריך להביא קרבנות ותגלחת וממילא
כשאי אפשר בזה"ז ישאר נ"ש לעולם.

והנה לפי מה שצידדנו ליישב סברת
הכס"מ שמותר להזיר בזה"ז מ"מ גם
להכס"מ אינו מותר אלא בארץ ישראל

18/08/2018 תצח

